

Slatina - Mănăstirea Brâncoveni

Descriere

Mănăstirea Mraconia

Descriere

Hram: „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” și „Sfânta Treime”

Localizare/adresă: la ieșirea din Golful Mraconia, județul Mehedinți

Drum de acces: DN 57, asfalt stare bună

Scurtă prezentare: Situată în apropierea orașului Orșova, mănăstirea Mraconia își are, după unele păreri, începuturile în secolul al XI-lea, în timpul voievozilor Glad și Ohtum. Apare menționată în izvoarele istorice înainte de sfârșitul veacului al XIV-lea. În 1453, din pricina incursiunilor turcești, călugării au fost nevoiți să părăsească așezământul. Între 1521-1523, banul Severinului, Nicola Gârlișteanu, soția sa, Anca, și fiica lor, Irina, soția banului Ubul și fata acestora, Nasta, au re-ctitorit mănăstirea. Chiar și așa, s-a ruinat repede din cauza numeroaselor incursiuni turco-tătare. Între 1658-1665, a fost din nou reparată de călugări, sprijiniți de localnici. În timpul războaielor dintre turci și austrieci, purtate între 1670-1682, a suferit numeroase pagube (în 1682 a fost incendiată de martaloți). În anul 1690, sunt consemnate primele încercări de „convertire” la catolicism a călugărilor de la Mrăcunea. În 1715, o ceată de turci a ucis aproape toți călugării (scapă doar unul singur). În 1738, a fost arsă de trupele austriece, iar în 1788, a fost pustiită de turci. În 1934, prin strădaniile episcopului Caransebeșului, Vasile Lazarescu și ale protopopului Iosif Câmpianu din Orșova, s-a ridicat o nouă biserică din cărămidă arsă, în formă de cruce și acoperită cu tablă, dar rămasă multă vreme neterminată. În primele două decenii ale regimului comunist a funcționat ca biserică de mir. În 1968, ca urmare a lucrărilor efectuate la hidrocentrala Porțile de Fier I, vechia biserică a fost acoperită de apele Dunării. Actualul așezământ a fost zidit după 1989, pe un nou amplasament, redevenind așezământ monahal în 2007.

Harta

Mănăstirea „Sfânta Ana”

Descriere

A fost ctitorită de ziaristul Pamfil Șeicaru (1894-1980), între anii 1936-1939, pe baza unui proiect al arhitectului bucureștean Ștefan Peterneli. Din cauza unor neînțelegeri ivite între ctitor și episcopul Vasile Lazarescu (viitorul mitropolit al Banatului), sfințirea viitoarei mănăstiri de maici cu hramul „Sfânta Ana” (după numele mamei ctitorului) a fost amânată. Izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial și apoi instaurarea regimului comunist au făcut ca mănăstirea să rămână nesfințită până la 2 decembrie 1990. Între 1993-1997, mănăstirea a fost supusă unor lucrări de restaurare. Arhitectura mănăstirii se înscrie în maniera vechilor noastre biserici de lemn, cu inerentele modernizări aduse stilului rustic tradițional românesc. Așezământul are forma literei „U”, în centru aflându-se biserica, în plan trilobat și turlă centrală; pe cele două laturi se găsesc chiliile care, împreună cu biserica, închid o curte interioară. În anii '70 ai secolului al XX-lea, pictura a fost acoperită cu un strat de var, azi păstrându-se în forma originală doar în turn. Catapeteasma, sculptată în lemn de tei (strămutată în anul 1947, la mănăstirea Timișeni comuna Șag, jud. Timiș), ca și celelalte sculpturi în lemn (inclusiv troițele distruse de comuniști în anii 1960-1965) au fost executate de frații Popa din București.

Harta

Mănăstirea Vodița

Descriere

A fost una dintre primele așezăminte monahale cu viață de obște ridicate pe meleaguri românești, fiind prima ctitorie a Sfântului Nicodim din țara noastră. A fost ridicată pe ruinele unui așezământ mai vechi, probabil din vremea lui Litovoi (mort în 1273). Actul de fundație al mănăstirii datează din 1374; se presupune însă că era gata de târnosire în preajma anului 1369. După alte păreri, zidirea a început în primăvara sau vara anului 1370, zugrăvirea făcându-se în 1371 ori în 1372. La zidirea ei au contribuit atât domnitorul Țării Românești, Vlaicu Vodă (1364-1377), cât și cneazul Lazăr al sârbilor (1371-1389). Aici a trăit un timp Sfântul Nicodim. O vreme stăreția Vodiței și Tismanei a fost deținută de aceeași persoană. Vodița a avut o existență zbuciumată din cauza condițiilor politice; situat în apropierea regatului maghiar catolic, Banatul Severinului a fost cucerit, în mai multe rânduri, de unguri. Sfântul locaș a avut mult de suferit de pe urma acestor cotropiri, propaganda catolică îngrădind existența Vodiței. Ultima dată a fost amintită în hrisovul lui Radu cel Frumos, din 10 iulie 1464. Pe la începutul secolului al XVI-lea, Vodița a fost jefuită, arsă și dărâmată de turci. Între 1662-1667, câțiva monahi de la Vodița merg după ajutoare în Rusia. La începutul secolului al XVIII-lea, călugării Tismanei au încercat să rezidească sfântul locaș. S-a ruinat definitiv din pricina frecventelor războaie dintre austrieci și turci. După 1990, prin strădaniile starețului Nicodim Nicolăescu, actualul episcop al Severinului și Strehaiei, mănăstirea a fost reînființată, primind hramul Sfântul Antonie cel Mare, pe care l-a avut, se pare, încă din timpul Sfântului Nicodim. Biserica este construită din lemn, în stil maramureșean și a fost târnosită în anul 2001.

Harta

Mănăstirea Baia de Aramă

Descriere

A fost zidită, potrivit tradiției, la îndemnul și cu ajutorului domnitorului Constantin Brâncoveanu, de Milco Băiașul, vătaful minerilor din localitate, sprijinit de Cornea Brăiloiu, marele ban al Olteniei. Zidirea bisericii a început la 22 mai 1699, fiind ridicată într-un singur an (1700). Totuși, din cauza întârzierii zugrăvelii și a lipsei banilor, biserica a fost sfințită abia la 7 mai 1703. Se presupune că aici a existat o mănăstire mai veche, fiind deci vorba de o rezidire. Schitul Baia de Aramă (uneori apare în documente ca mănăstire) a fost închinat, înainte de 1718, mănăstirii Hilandar de la Muntele Athos (probabil chiar de Milco Băiașul, sârb de neam). Așezământ de călugări, Baia de Aramă rămâne în istorie și prin implicarea în Revoluția de la 1848, egumenul Gherasim, stareț al mănăstirii încă din 1832, fiind un fervent susținător al mișcării pașoptiste. În urma secularizării din 1863 ctitoria lui Milco Băiașul a devenit biserică de mir. A fost reînființată în 2008, ca așezământ de maici. Din vechea ctitorie de odinioară se mai păstrează biserica și urme din zidul înconjurător al mănăstirii, ridicat, probabil, la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Pictura executată de zugravii Neagoe și Partenie (ultimul fiind ieromonah la Tismana), ne înfățișează și azi chipurile ctitorilor: Milco Băiașul, Mara, soția sa, cei patru fii ai lor (Milco, Gheorghe, Nicolcea și Semen) și familia marelui ban Cornea Brăiloiu: soția Stanca și cei doi fii ai lor, Barbu și Constantin. Toți aceștia sunt zugrăviți pe pereții bisericii din Baia de Aramă alături de domnitorul Constantin Brâncoveanu.

Harta

Mănăstirea Strehaia

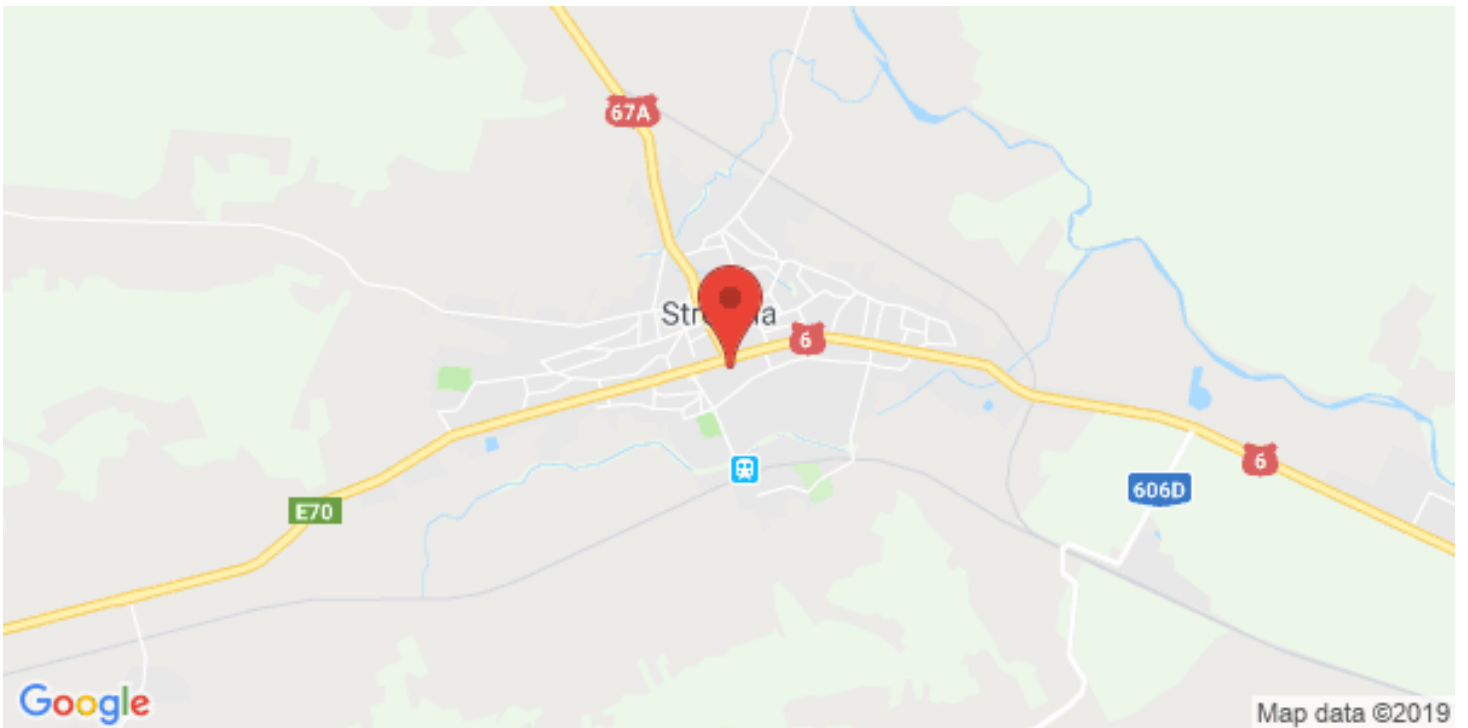
Descriere

Biserica mănăstirii Strehaia, contrar regulii generale care cere ca bisericile să fie îndreptate cu altarul spre est, este orientată cu 42 de grade spre sud. Acest fapt se pare că se datorează fie unei erori de proiectare, fie a fost în mod intenționat construită așa. În urma lucrărilor de restaurare executate în 1963, s-a ajuns la constatarea că locuința feudală și biserica aparțin unor etape de construcție deosebite, casa fiind datată în prima jumătate a secolului al XVI-lea, în epoca de glorie a boierilor Craiovești, iar biserica împreună cu zidul de incintă puternic întărit, cu chiliile și celelalte clădiri mănăstirești, din vremea domniei lui Matei Basarab, mai precis în jurul anul 1645. S-a mai stabilit, de asemenea, că nici casa, nici biserica și nici celelalte clădiri nu au fost precedate de vreo altă fază de construcție. La începutul secolului al XVI-lea, probabil prin anul 1510, a fost ridicat la Strehaia un sediu al Băniei Olteniei, confirmat documentar în vremea lui Vlad Călugăru, printr-un document din 16 mai 1589. În secolul al XVII-lea, domnitorul Matei Basarab reface casa (ridicată cu mai bine de un secol în urmă), construiește în același loc o biserică, chiliile, anexe și un zid de apărare. În ceea ce privește motivele care l-au determinat pe Matei Basarab să transforme în mănăstire ctitoria concepută inițial ca o curte tipic boierească, majoritatea istoricilor este de părere că domnitorul muntean a urmat exemplul lui Vasile Lupu, domnitorul Moldovei care, în jurul anului 1640, a prefăcut în mănăstire Cetatea Neamțului spre a nu fi nevoit să o dărâme, așa cum cereau turcii. Probabil, tot din aceleași motive și Matei Basarab a preferat să prefacă în mănăstire o curte boierească și nu să o dărâme. La nevoie, mănăstirea putea servi și ca cetate de apărare. În a doua jumătate a secolului al XVII-lea a fost adăugat un pridvor și de asemenea, a fost lărgită casa. În 1693, egumenul Silvestru ridică un zid împrejmuit din piatră. Între 1716-1718, la mănăstirea Strehaia s-a construit de către austrieci (aflați în război cu turcii), la o distanță care varia între 10 și 50 m, o fortificație pentagonală de pământ cu val și șanț, cu bastioane semicirculare în colțuri care înconjurau incinta de zid a mănăstirii. Un moment important în trecutul mănăstirii Strehaia s-a petrecut în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, atunci când domnitorul Grigore Ghica (februarie 1672 - noiembrie 1673) a înființat cea de-a treia episcopie a Țării Românești, este drept cu o existență scurtă, de circa șase ani (1673-1679). A avut în fruntea sa un singur episcop, Daniil. Toți egumenii și călugării de la mănăstirea Strehaia nu au avut parte de-a lungul timpului de vremuri prea liniștite. Turcii, austriecii și apoi iarăși turcii au stricat de nenumărate ori liniștea așezământului monahal. În anul 1821, în drumul său spre

București, Tudor Vladimirescu a întărit mănăstirea Strehaia, așa cum făcuse și la Tismana și Gura Motrului, dându-i rolul unei cetăți de apărare. Implicarea lăcașului monahal în Revoluția de la 1821, pare să fi avut urmări nefaste pentru monahii de aici, care, de teama represaliilor, probabil, au părăsit mănăstirea. Așezământul este supus unor reparații capitale, fiind zugrăvit din nou, după 118 ani, atât în exterior cât și în interior. Sunt refăcute toate chiliile, casele, fântâna, grajdurile și acoperișul. În 1846, imobilele acestui lăcaș, biserica și anexele se aflau într-o stare deplorabilă. Viața monahală a încetat în anul 1864, după legea secularizării averilor mănăstirești, când vechea mănăstire de la Strehaia devine biserică de mir. În 1925, lăcașul a căzut pradă hoților care au furat aproape tot. Și după instaurarea regimului comunist, mănăstirea a avut de suferit, în anul 1957, slujbele fiind interzise. Au fost totuși inițiate lucrări de renovare (începând cu 1957). Până în 1990, mănăstirea a fost organizată ca muzeu. Abia după înlăturarea regimului comunist, străvechea ctitorie a boierilor Craiovești redevine așezământ monahal. Mănăstirea Strehaia face parte din categoria mănăstirilor fortificate, fiind prevăzută cu ziduri puternice de apărare. Incinta este formată din patru laturi, având formă de dreptunghi, spre mijloc găsindu-se biserica. Întrarea în incinta mănăstirii se face pe sub un turn ce pare că veghează încă la liniștea strehăienilor. În partea dreaptă se găsesc chiliile iar în stânga foișorul ce a servit cândva ca punct de observație. Biserica poate fi considerată una din ultimile creații artistice originale ale școlii muntenești din secolul al XVII-lea, având trei părți: altar, naos și pronaos la care se adaugă pridvorul, o creație ulterioară, din timpul lui Constantin Brâncoveanu (1693). În ce privește pictura, se disting două straturi diferite. Primul, poate cel original, este foarte îngrijit, iar cel de-al doilea pare a imita vechea iconografie cu diferențe de dimensiuni și nuanțe. Acesta datează probabil din anul 1826. În partea stângă a naosului se găsesc portretele lui Matei Basarab și al doamnei Elena iar în dreptul ușii sunt pictați ctitorii Barbu Craiovescu și „*Jupan Pârvu biv Vel Vornic*”. Figuri ale unor binefăcători ai sfântului lăcaș sunt pictate și în pronaos.

Harta

Mănăstirea Gura Motrului

Descriere

Tradiția îi atribuie Sfântului Nicodim de la Tismana și întemeierea acestei mănăstiri, cunoscută azi sub numele de Gura Motrului. În același loc, Harvat Logofătul va înălța o mănăstire înainte de 15 ianuarie 1515. De-a lungul timpului, locașul s-a năruit și a dispărut, astfel că actuala biserică a mănăstirii a fost zidită în timpul lui Matei Basarab, în anul 1653, de către Preda Brâncoveanu, bunicul voievodului Constantin Brâncoveanu, probabil pe urmele celei vechi. Sfântul locaș nu a fost terminat însă în totalitate, căci zugrăveala s-a realizat abia în anii 1702-1705, prin grija lui Constantin Brâncoveanu. În secolul al XVIII-lea, mănăstirea a cunoscut o perioadă de regres. Turcii au continuat să facă rău sfântului locaș, expedițiile de jaf venite din sudul Dunării (mai ales între 1719-1738, când Oltenia s-a aflat sub stăpânire habsburgică) ajungând adesea până la mănăstirea Gura Motrului). Nici după 1738, mănăstirea nu s-a bucurat de prea multă siguranță, așa cum arată un document din 12 noiembrie 1792, potrivit căruia mănăstirea Gura Motrului avea depuse documentele moșiilor sale la mănăstirea Hurezi. Mai multe cutremure, incendii, dar și implicarea în Revoluția din 1821 au ruinat și mai mult așezământul. Între 1832-1858, stareț al sfântului locaș a fost învățatul arhimandrit Eufrosin Poteca. După secularizarea averilor mănăstirești (1863), mănăstirea Gura Motrului a devenit simplă enorie a parohiei Gura Motrului. În 1892, un incendiu mistuie mare parte din catapeteasma bisericii (din lemn de tei, aurită). După mai multe reparații, în 1943, mănăstirea se redeschide, devenind așezământ pentru călugărițe. În 1960, ca urmare a aplicării Decretului nr. 410/1958, au fost date afară din obștea monahală aproape toate maicile. Chiar și așa, în perioada 1981-1989, Mitropolia Olteniei a executat o serie de lucrări de restaurare. În 1990, sfântul locaș se redeschide ca așezământ pentru călugări.

Harta

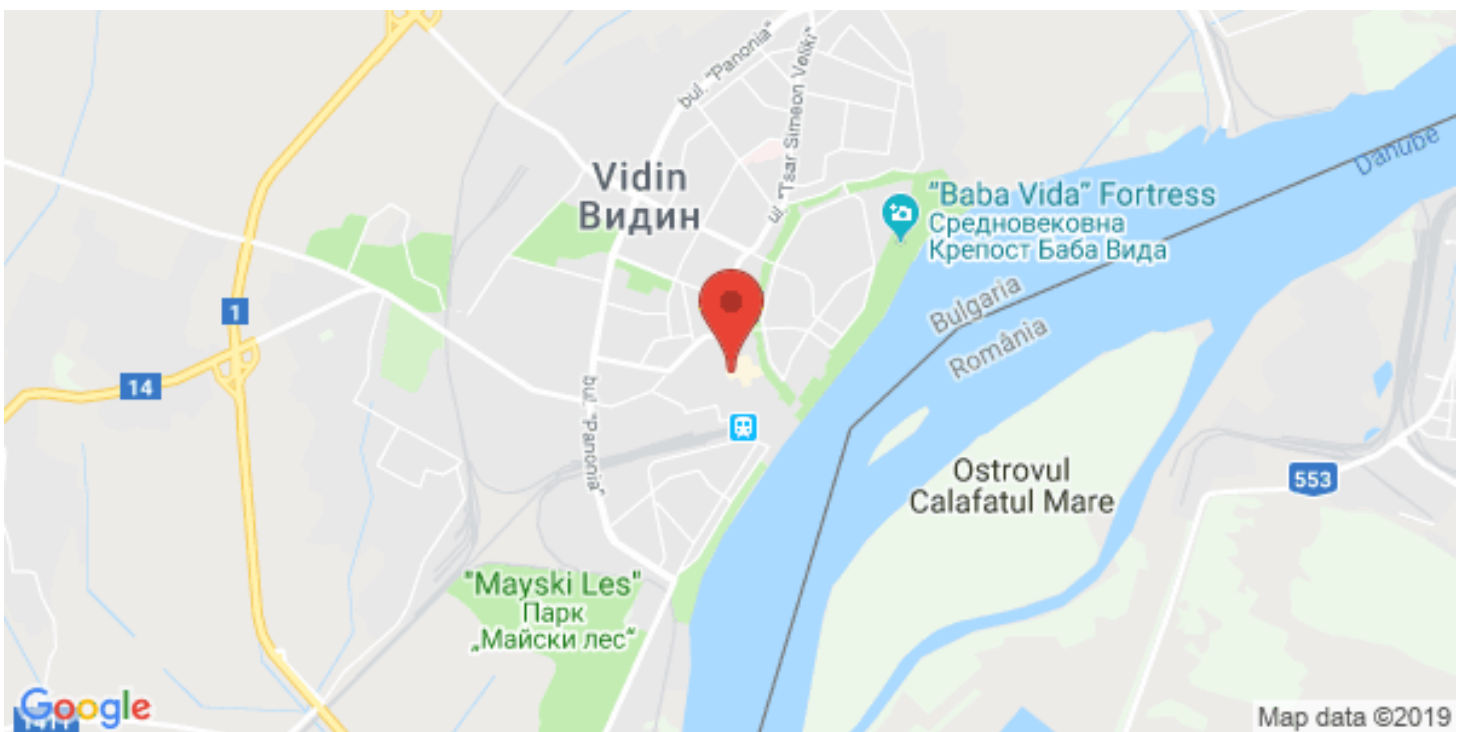
Catedrala Sfântul Dimitrie

Descriere

Catedrala Sf. Dumitru este cartea de vizită a Vidinului. Biserica este a doua ca mărime din Bulgaria și a treia ca înălțime, având 33 metri. Primul lăcaș a fost realizat pe o structură din lemn, care s-a prăbușit de-a lungul timpului, deci a fost necesară construcția unei noi biserici mari, ridicată în perioada 1885-1926. A fost o realizare a lui Antim, primul exarh bulgar, iar construcția s-a ridicat prin eforturile tuturor credincioșilor din oraș. Proiectul aparține unui maestru al școlii din Tryavna și unui arhitect italian. Este o bazilică cu trei nave, în formă de cruce, cu un spațiu mare interior. Pentru a ține evidența timpului, unul dintre clopote are un ceas construit în 1900. Spațiul interior al lăcașului este împărțit în trei planuri. Iconostasul este o lucrare artistică a Școlii Debar, prin faimoasa familie Philipovci, realizată în 1923. Biserica este frumos pictată de o echipă condusă de artistul Zhelyazkov, din școala rusă a lui Repin. Pe lângă icoanele sfinților bulgari, în sfântul lăcaș mai sunt reprezentați și mai mulți eroi naționali bulgari. Tabloul „Cadouri de la Țarul Petru (927-970) către Sf. Ioan de Rila” se întâlnește numai în această biserică.

Harta

Mănăstirea Sadova

Descriere

Este atestată documentar la 20 august 1530, printr-un hrisov al lui Vlad Înecatul. Biserica mănăstirii a fost ctitorită (probabil în lemn) la începutul secolului al XVI-lea de boierii Craiovești (jupân Barbu). A fost pentru un timp îndelungat unul dintre cele mai importante locașuri de cult din Țara Românească. În 1640, Matei Basarab rezidește așezământul, iar printr-un hrisov din 27 noiembrie 1640, domnitorul interzicea închinarea sfântului locaș către Locurile Sfinte. Mănăstirea a fost fortificată asemenea altor ctitorii de-ale sale; Pavel de Alep observa în august 1657, când vizita mănăstirea alături de patriarhul Macarie al Antiohiei, că se aseamănă cu cea de la Strehaia, iar biserica, cu cea de la Bucovăț. Următorul ctitor la Sadova va fi Preda Brâncoveanu, care va continua lucrările începute zidind chilii și turnul-clopotniță de pe latura de sud, iar Constantin Brâncoveanu va fi ctitorul bisericii-bolniță, în anul 1693. Important centru monastic și cultural în sudul Olteniei, aici au activat egumeni vrednici, care s-au îngrijit atât de latura administrativă, cât și de cea culturală. În secolul al XIX-lea, mănăstirea Sadova a fost afectată de frecventele incursiuni turcești, dar și de multe intemperii și cutremure. Deși unii egumeni (Dionisie Romano) au încercat să-i redea strălucirea de odinioară, pentru acest important centru monastic de altădată au urmat perioade dificile: mănăstirea va fi desființată (în perioada secularizării) sau abandonată. Această perioadă și-a pus amprenta asupra aspectului așezământului. A fost reînființată ca așezământ monahal în 1992. Biserica nu mai păstrează înfățișarea originală, fiind afectată de lunga perioadă în care a fost lăsată în paragină. Aspectul actual se datorează ultimei intervenții de consolidare și refacere din 1996.

Harta

Mănăstirea Brâncoveni

Descriere

La începutul secolului al XVI-lea boierii Brâncoveni ridică ansamblul arhitectural ce le va purta numele, ca loc de refugiu; în incinta acestuia, în 1570, jupânița Celea va ridica o bisericuță de lemn, fiind aduși și câțiva călugări. Prima atestare documentară datează din 1582-1583, când Mihnea Turcitul întărește unele danii mai vechi. În 1634, Matei Basarab începe refacerea și transformarea ansamblului arhitectural prevăzut cu un ingenios sistem de fortificații. Din vremea lui Matei Basarab se păstrează turnul-clopotniță, spațioasele pivnițe boltite și zidul de apărare prevăzut cu creneluri. Actuala biserică a fost construită în locul celei vechi de Constantin Brâncoveanu, în anul 1700. Tot el va ctitori și biserica-bolniță (în plan triconc), în 1702. Biserica mare, ridicată între 1699-1700, în stil brâncovenesc, este în formă de cruce, cu pridvorul deschis, susținut de opt coloane din piatră, dispuse în centru; catapeteasma de lemn, aurită, este cea originală; are o turlă pe naos, iar ușile sunt din lemn masiv de stejar sculptat. Biserica adăpostește mai multe morminte, printre care și pe cel al lui Papa Brâncoveanu (tatăl lui Constantin Brâncoveanu). Pictura datează din 1837, autorii fiind necunoscuți. Ansamblul a avut de suferit în timpul războiului turco-austriac din 1716-1718, și la cutremurul din 1838. După secularizarea averilor mănăstirești a rămas un așezământ modest, al cărui curator a fost Popa Șapcă. În timp, mănăstirea s-a ruinat, fiind refăcută parțial de episcopul Vartolomeu Stănescu (1921-1938). Între 1940-1959, a fost mănăstire de maici, dar în urma decretului 410/1959, sfântul lăcaș a fost desființat, aici funcționând, pentru o scurtă perioadă de timp, un azil de bătrâni; a rămas apoi pustie timp de 20 de ani. După 1980, au fost aduse câteva maici de la mănăstirea Clocociov și au început primele reparații. Au fost efectuate lucrări capitale de renovare.

Harta

